बजार अवलोकन ५२

चैत्र, २०६९

निम्न संस्थाहरुद्धारा संयुक्त रुपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम– खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली

कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द

उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

मुख्य बुँदाहरु

- ***गत एक महिनामा देशभर विभिन्न बजारहरुमा अनुगमन गरिएका प्राय खुद्रा मूल्यहरु न्यून रुपमा बृद्धि भएको पाइयो ।***
- ***नेपाल राष्ट्र बैंक द्वारा चैत्र महिनामा प्रकाशित प्रतिवेदन अनुसार, राष्ट्रिय स्फीतिदर ९.५ प्रतिशतले बृद्धि भयो भने अन्न र त्यसका उत्पादनहरुको मूल्य सूचकाङ्क गत वर्ष सोहि समयको ३.० प्रतिशत कमिको तुलनामा १३.५ प्रतिशतले तीव्र बृद्धि भयो ।***
- ***यातायात सेवा सुचारु रुपमा सञ्चालन भएको हुनाले देशभर हाल सम्म आपूर्ति अवस्था सामान्य रहेको छ, ।***

राष्ट्रिय रुपमा बजारको अवस्था

मूल्य

कृषि विकास मन्त्रालय र विश्व खाद्य कार्यक्रमद्वारा नियमित रुपमा अनुगमन गरिने बजारहरुमा गत एक महिनामा प्राय खाद्य बस्तुहरुको खुद्रा मूल्य न्यून रुपमा बृद्धि भएको पाइयो । मोटा चामल र गहुँको पिठो जस्ता अन्नहरुको राष्ट्रिय औसत मूल्य क्रमशः १.८ प्रतिशत र ४.६ प्रतिशतका दरले बृद्धि भयो । यसैगरी, मास र मुसुरोको मूल्य क्रमशः १.९ र २.२ प्रतिशतका दरले बृद्धि भयो भने भटमासको तेल र रातो आलुको मूल्य क्रमशः ०.५ र २.८ प्रतिशतका दरले न्यूनरुपमा घट्यो । यो स्थिरता मुख्यतया देशभर बजारहरु सूचारु रुपमा सञ्चालन भएको हुनाले भएको हो । २०६९ पुष महिनाको तुलनामा रातो आलु बाहेक अन्य खाद्य बस्तुहरुको मूल्यले बढ्दो प्रवृति देखायो भने गत वर्ष यही समयको तुलनामा अनुगमन गरिएका प्राय सम्पूर्ण खाद्य बस्तुहरुको मूल्य तीव्र रुपमा बृद्धि भयो ।

क्षेत्रीय बजारहरुमा मूल्यहरुले मिश्रित प्रवृति देखाए । उदाहरणका लागि तराईका बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्यले बढ्दो प्रवृति देखायो भने सडक पहुँच भएका पहाडी तथा हिमाली बजारहरु र मुख्य उपभोक्ता बजारहरुमा यसको मूल्य स्थिर रहयो । यसैगरी, गहुँको पिठोको मूल्यले मिश्रित प्रवृति देखायो । यद्यपि, मुसुरोको मूल्यले गत एक महिनामा सम्पूर्ण क्षेत्रीय बजारहरुमा बढ्दो प्रवृति देखायो ।

उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा अनुगमन गरिएका ठूला बजारहरु (बिर्तामोड, काठमाडौं, बुटवल, सुर्खेत र धनगढी) मा गत एक महिनामा थोक मूल्यहरु सापेक्षिक रुपमा स्थिर रहयो । कालीमाटी फलफूल तथा तरकारी बजारमा थोक मूल्यले मौसमी रुपमा हुने उच्च उतारचढाव देखायो । तीते करेला, भेन्टा, घ्यू सीमी, फर्सी र रामतोरीया जस्ता मौसम सुरु भएका तराकारीहरुको मूल्य घट्न सुरु भएको छ । यद्यपि, बन्दा, काउली र गाँजरको मौसम सकीन लागेको हुनाले यी तरकारीहरुको मूल्य बृद्धि हुन थालेको छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंक द्वारा प्रकाशित प्रतिवेदन अनुसार २०६९ चैत्र महिनामा वार्षिक स्फीतिदर गत वर्ष सोहि समयको ७.५ प्रतिशत बृद्धिको तुलनामा ९.५ प्रतिशतले बृद्धि भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको मूल्य सूचकाङ्क गत वर्ष यही समयको ४.६ प्रतिशत न्यून बृद्धिको तुलनामा १०.३ प्रतिशतले बृद्धि भयो भने अन्नहरुको मूल्य सूचकाङ्क गत वर्ष यही समयमा भएको ३.० प्रतिशत कमीको तुलनामा १३.५ प्रतिशतका दरले तीव्र बृद्धि भयो । अन्नहरुको मूल्य सूचकाङ्मा भएको यो तीव्र बृद्धि विपन्न वर्गका लागि चासोको विषय भएको छ । यातायातको मूल्य सूचकाङ्क गत वर्ष यही समयको १७.८ प्रतिशत बृद्धिको तुलनामा ७.६ प्रतिशतले मध्यमस्तरीय रुपमा बृद्धि भयो ।

आपूर्ति

देशभर यातायात सेवाहरु सूचारु रुपमा सञ्चालन भएको हुनाले हाल सम्म आपूर्ति अवस्था सामान्य रहेको छ । यसको फलस्वरुप पहाडी तथा हिमाली बजारहरुमा अत्यावश्यक खाद्य बस्तुहरुको आपूर्तिमा सुधार आएको छ ।

पूर्वानुमान

मोटा चामलको उच्च मूल्य कायमै रहने अनुमान छ भने गहुँको बाली भित्र्याउने समय भएको हुनाले गहुँको पिठोको मूल्य घट्ने अनुमान छ । यसैगरी, आउँदो बाली नभित्र्याए सम्म मौसम नभएका खाद्य बस्तुहरुको मूल्य बृद्धि हुने अनुमान छ ।

गत वर्षको तुलनामा गहुँ र जौ जस्ता हिउँदे बालीहरुको प्रारम्भिक उत्पादन अनुमान क्रमशः २.० र ६.० प्रतिशतका दरले बृद्धि हुने अनुमान छ । यसले देशभर खाद्यान्न उपलब्धता बढाई मुख्यत मध्य तथा सुदूर पश्चिमी पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रमा खाद्य सुरक्षा अवस्थामा सुधार ल्याउने अनुमान छ । देशभर समयमा नै वर्षा भएको हुनाले चैते मकै र धानको प्रारम्भिक पूर्वानुमान सामान्य रहेको छ ।

मुख्य वस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्यधिक परिवर्तन

वस्तुहरु	मूल्य ने रु/केजि, लि	परिवर्तन १ महिना (%)	अवलोकन
गाँजर, लसुन, अदुवा र काउली	विभिन्न	> १०.०	उत्पादन कम हुनुका साथै मौसम सकिन लागेको हुनाले आपूर्तिमा कमि ।
भेन्टा, फर्सी, तीते करेला, घ्यू सीमी र राम तोरीया	विभिन्न	>-१७.०	बाली भित्र्याउने समय सुरु भएको हुनाले आपूर्तिमा बृद्धि ।

१२ महिनाको औसत मूल्य *

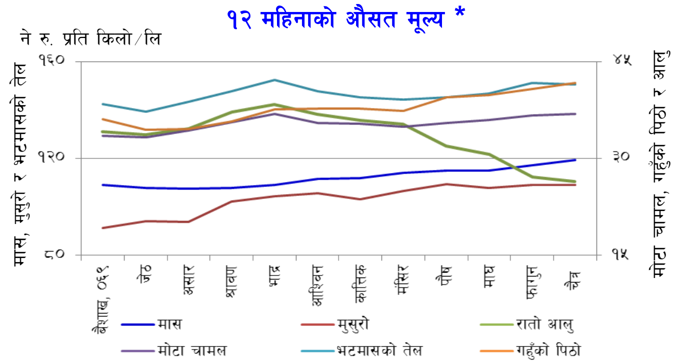

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

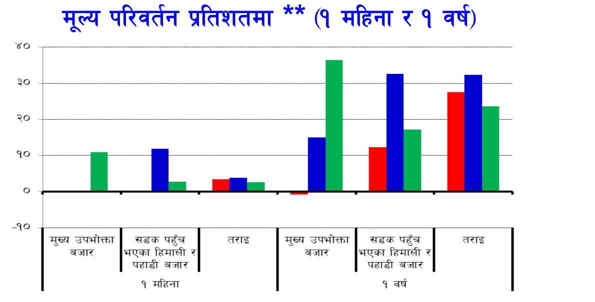

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतय ठेगाना **http://www.sites.google.com/site/nefoodsec** मा हेर्न सकिनेछ ।

† मूल्यहरु २०६९ चैत्र महिनाको मूल्य सँग सम्बन्धित छन् ।

* मूल्यहरु यस प्रतिवेदनको पछाडी पट्टी दिईएको बजारहरुबाट लिइएको हो । तर सडक नपुगेका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु यसमा समावेश छैनन् ।

** मूल्य परिवर्तन यस प्रतिवेदनमा भएका सम्पूर्ण बजारहरुसंग सम्बन्धित छन् ।

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/केजि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना	३ महिना	१ वर्ष	औसत मासिक परिवर्तन १म	३ म	१ वर्ष
मूख्य उपभोक्ता बजार								
काठमाडौं	मोटा चामल	३६.०	०.०	०.०	२.९	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३६.०	०.०	५.९	२.९	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१४३.०	०.०	४.४	७.५	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३००.०	-३.२	३३.३	२५.०	▶	▲	▲
	तोरीको तेल	१६७.०	०.०	-३.५	२३.७	▶	▶	▲
	मास	११३.०	०.०	०.०	७.६	▶	▶	▶
	मुसुरो	१०३.०	०.०	३.०	२४.१	▶	▶	▲
	आलु	२७.०	०.०	-२०.६	२२.७	▶	▼	▲
पोखरा	मोटा चामल	४२.०	०.०	०.०	-४.५	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४२.०	०.०	२०.०	२७.३	▶	▲	▲
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	३.४	१३.६	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३५०.०	१६.७	२९.६	१२.९	▲	▲	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	०.०	१६.१	▶	▶	▲
	मास	१२८.०	६.७	६.७	२१.९	▲	▶	▲
	मुसुरो	१२८.०	२१.९	२१.९	४८.८	▲	▲	▲
	आलु	३२.०	६.७	-८.६	३४.५	▲	▶	▲
क्षेत्रीय तराई बजार								
बिराटनगर	मोटा चामल	३५.०	१६.७	१६.७	२५.०	▲	▲	▲
	गहुँको पिठो	३५.०	-५.४	-२.८	२२.१	▼	▶	▲
	भटमासको तेल	१३०.०	-३.७	-३.७	-७.१	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८०.०	०.०	२.६	१२.०	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	२००.०	११.१	११.१	३७.९	▲	▲	▲
	मास	११०.०	१०.०	२२.२	२६.९	▲	▲	▲
	मुसुरो	१००.०	११.१	-९.१	३६.४	▲	▶	▲
	आलु	१८.०	-४०.०	-४०.०	२८.६	▼	▼	▲
बिरगंज	मोटा चामल	३६.०	-२.७	५.९	१२.५	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३८.०	५.६	८.६	११.८	▲	▶	▶
	भटमासको तेल	१६२.०	-१.८	६.६	१७.४	▶	▶	▲
	कुखुराको मासु	३००.०	०.०	२५.०	२५.०	▶	▲	▲
	तोरीको तेल	१८०.०	-५.३	०.०	१६.१	▼	▶	▲
	मास	१०३.०	०.०	३.०	४.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	१०३.०	३.०	-६.४	३७.३	▶	▶	▲
	आलु	१४.०	-१२.५	-३६.४	-३०.०	▼	▼	▼
नेपालगंज	मोटा चामल	३६.०	२.९	१२.५	२८.६	▶	▲	▲
	गहुँको पिठो	३८.०	१८.८	१८.८	१८.८	▲	▲	▲
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	०.०	५.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२७१.०	-३.२	-३.२	-३.२	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	२१०.०	५.०	५.०	२४.८	▶	▶	▲
	मास	१३०.०	०.०	-७.१	७३.३	▶	▶	▲
	मुसुरो	१०३.०	३.०	१४.४	३७.३	▶	▲	▲
	आलु	१६.०	-२०.०	-४६.७	-२०.०	▼	▼	▼
धनगढी	मोटा चामल	४०.०	०.०	१४.३	६०.०	▶	▲	▲
	गहुँको पिठो	३३.०	०.०	१.२	५०.०	▶	▶	▲
	भटमासको तेल	१३५.०	३.८	०.०	५०.०	▶	▶	▲
	कुखुराको मासु	३००.०	०.०	५.६	३६.४	▶	▶	▲
	तोरीको तेल	१६७.०	०.०	-५.१	११.३	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	२.९	४.५	३३.३	▶	▶	▲
	मुसुरो	१०५.०	-४.५	-४.५	१.०	▶	▶	▶
	आलु	२०.०	३३.३	-२०.०	५३.८	▲	▼	▲

▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको

▶ सामान्य मूल्य परिवर्तन

▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेका

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरीत चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य सँचिती उपलब्ध छैन ।

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु /केजि नेरु	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना	३ महिना	१ वर्ष	औसत मासिक परिवर्तन १म	३ म	१वर्ष
भैरहवा	मोटा चामल	२८.०	०.०	१२.०	१२.०	▶	▲	▶
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	०.०	५९.१	▶	▶	▲
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	०.०	५५.६	▶	▶	▲
	कुखुराको मासु	२८०.०	७.७	७.७	२७.३	▲	▶	▲
	तोरीको तेल	१७०.०	०.०	०.०	१३.३	▶	▶	▶
	मास	१२५.०	०.०	०.०	१९.०	▶	▶	▲
	मुसुरो	११०.०	०.०	०.०	५.८	▶	▶	▶
	आलु	२०.०	०.०	-९.१	४२.९	▶	▶	▲
सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
धनकुटा	मोटा चामल	३३.०	०.०	०.०	२२.२	▶	▶	▲
	गहुँको पिठो	४२.०	४०.०	२०.०	१३.५	▲	▲	▶
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	३.४	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८०.०	७.७	७.७	०.०	▲	▶	▶
	मास	१२०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	११५.०	०.०	०.०	४३.८	▶	▶	▲
	आलु	३०.०	०.०	-४०.०	०.०	▶	▼	▶
रोल्पा	मोटा चामल	३५.०	०.०	-१२.५	६.१	▶	▼	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	-१८.२	२८.६	▶	▼	▲
	भटमासको तेल	१७५.०	-२.८	२५.०	२५.०	▶	▲	▲
	कुखुराको मासु	२९०.०	-३.३	७.४	७.४	▶	▶	▶
	मास	१२५.०	४.२	२५.०	४.२	▶	▲	▶
	मुसुरो	१२०.०	९.१	९.१	२६.३	▲	▶	▲
	आलु	३०.०	२०.०	२०.०	२०.०	▲	▲	▲
सांफेबगर	मोटा चामल	३५.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	५०.०	०.०	३८.९	४२.९	▶	▲	▲
	भटमासको तेल	३२०.०	५.७	६.७	१४.३	▲	▶	▶
	कुखुराको मासु	१८०.०	०.०	०.०	१२.५	▶	▶	▶
	मास	१२०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	११५.०	४.५	४.५	-४.२	▶	▶	▶
	आलु	५०.०	०.०	०.०	६६.७	▶	▶	▲
जुम्ला	मोटा चामल	५०.०	०.०	०.०	११.१	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	७०.०	०.०	०.०	१६.७	▶	▶	▲
	भटमासको तेल	१८०.०	०.०	०.०	५.९	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३८०.०	०.०	०.०	१८.८	▶	▶	▲
	मास	१००.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	१००.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	आलु	३०.०	०.०	०.०	-२५.०	▶	▶	▼
बाजुरा	मोटा चामल	३५.०	०.०	०.०	२०.७	▶	▶	▲
	गहुँको पिठो	५०.०	१९.०	२५.०	६१.३	▲	▲	▲
	सीमी	१२०.०	०.०	०.०	२०.०	▶	▶	▲
	मास	१२०.०	०.०	०.०	२०.०	▶	▶	▲
	मुसुरो	१२०.०	०.०	०.०	२०.०	▶	▶	▲
	आलु	३०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
सडक पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
हुम्ला	मोटा चामल*	४२.०	५.०	५.०	५.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	१६०.०	-३०.४	६.७	-३३.३	▼	▶	▼
	भटमासको तेल	३००.०	०.०	०.०	७.१	▶	▶	▶
	सीमी	१३०.०	८.३	-	३०.०	▲	-	▲
	मास	०.०	-	-	-	-	-	-
	मुसुरो	०.०	-	-	-	-	-	-
	आलु	६०.०	२०.०	२०.०	१००.०	▲	▲	▲
डोल्पा	मोटा चामल	१२०.०	०.०	२०.०	३३.३	▶	▲	▲
	गहुँको पिठो	१२०.०	०.०	-७.७	-७.७	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	२३०.०	०.०	-४.२	१५.०	▶	▶	▶
	सीमी	१६०.०	०.०	-२७.३	-२०.०	▶	▼	▼
	मास	२३०.०	०.०	४.५	१५.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	२५०.०	०.०	१३.६	२५.०	▶	▲	▲
	आलु	३५.०	०.०	१६.७	०.०	▶	▲	▶

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतिय ठेगाना **http://www.sites.google.com/site/nefoodsec** मा हेर्न सकिनेछ ।

यो **बजार अवलोकन** विश्व खाद्य कार्यक्रम, नेपालले कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ तथा उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्चको संयुक्त सहकार्यमा नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली NeKSAP को एक पाटोका रुपमा तयार पारेएको हो । नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली द्वारा प्रकाशीत सम्पूर्ण सामाग्रीहरु NeKSAP को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिनेछ । थप जानकारीको लागि पो. ब. १०७, टेलिफोन : ५२६०६०७ एक्सटेन्सन नं.: २४२०–५ मा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।

यो परियोजना यूरोपीयन यूनियन अन्तर्गत खाद्य सहयोग कोषको सहयोगमा सञ्चालित छ ।
यस बुलेटिनमा प्रकासित विचारहरुले यूरोपीयन यूनियनको विचारहरुलाई प्रतिविम्वित गर्दछ भन्ने कूनै जरुरी छैन ।